

◻ O MOUDROSTI Z MATĚŘSKÉ ŠKOLKY
◻ O MALÝCH VĚCECH S VELKOU LÁSKOU
◻ NEAMERICKÝ AMERIČAN ◻ JAKO
◻ DOUŠEK VODY ◻ LEDNÍČKA STŘEDEM
◻ VŠEHOMIRA ◻ STARÁ DOBRÁ PÍSEŇ ◻ NA
◻ LÉTÁNÍ NENÍ NIKDY POZDĚ
(Vybráno z názvů našich recenzí na předešlé
Fulghumovy knihy)

„Držet tuhle knihu v ruce může pomoci víc než
zaručené léčivé náramky od mlhavých firem.“
JOSEF CHUCHMA, MLADÝ SVĚT

„Moudrý a vzdělaný humanista je ten Fulghum.
Politikům by rozdal pastelky, vědce by zaměstnal
vytvořením prášku proti lidské špině, Matku Terezu
by učinil prezidentem světa.“
MILAN ŠEFL, PRÁCE

LIDOVÉ NOVINY

„Zkrátka a dobře, milí podnikatelé, až vystoupíte
ze své zablácené mazdy, unaveně si uvaříte kávu
Douwe Egberts, vezmíte do ruky Fulghuma
a zamyslete se sakra trochu.“
TOMÁŠ BALDÝNSKÝ, REFLEX

„...americká kultura je mnoha lidem trnem v oku.
Knižkou Roberta Fulghuma nám však Amerika
„vrací“ něco potřebnějšího než supermamy
a hamburgery. Tedy lidskost, lásku a pokoru.“
PETR HANOUSEK, LITERÁRNÍ NOVINY

MOŽNÁ, MOŽNÁ NE **Robert Fulghum**

Robert

Fulghum

01-035-93 13/34
Cena doporučená
nakladatelem včetně DPH 45 Kč
ISBN 80-207-0484-1

Při „patnáct set dolarů poprvé, patnáct set podruhé...“ nastane dlouhá odmlka.

Z jeviště se ozve vzkynutí.
Jack si za \$1505 koupil psa. Přičtete si k tomu pořizovací náklady – celkem do „PSA“ investoval \$1760.

Ušlechtilý manžel sklízí potlesk – jeho žena k němu pospíchá z jeviště a vrhá se mu kolem krku, zatímco „PES“ kolem jejich nohou omotává vodítko. Společně se pak uvelebí v první řadě. Asociace rodičů na ten večer hned tak nezapomene.

Vidávám Jacka, jak ho pozdě večer pes venčí. Je jediným členem rodiny, jehož síla na psa stačí, a nechce, aby ho sousedé viděli, jak se nechává vláčet tím zatraceným, na míle daleko nejdražším psiskem.

Ze „PSA“ se stala „Marilyn“. Vyrostla do rozměru, že by se klidně dala zapřáhnout před pluh. Je docela možné, že je Marilyn ten nejloupejší pes na světě – už byla dvakrát v psím kursu, ale bez zjevných výsledků.

Jack se stále ještě nezpamatoval. Nevěřil, že se mu něco takového vůbec stalo.

Vždyť to přece měl písemně. Bod číslo 7. Bud děti, nebo nějaké zvíře, ne obojí.

Jenže komplikující klauzule, které se na manželských smlouvách objevují drobným písmem, jsou vždycky nečitelné. A vždy náchylné k revizím silami silnějšími, než je naše ego.

Tvrdím, že z toho vyvázal ještě dobře. Klidně mohl mít poníka, lamu nebo břichatě prase. Do čtunu lásky vždycky teče. A manželství nikdy není definitivní záležitost. Kdyby ano, bylo by to něco. Vždycky to i tak je něco.

SOUČÁSTÍ TAJNĚHO ŽIVOTA JE ZÁVIST.

Ve veřejném i soukromém životě byla závist vždy považována za hřích poháněný zářlivostí a sklonem k požívatosti, což patří někdy k desateru přikázání, zvláště v případě sousedovy manželky a podobných záležitostí. Přesto v odlehle svatyni svého nitra závidíme.

Závist má několik stupňů. Závist typu „panebože, kdybych tak jen mohl...“ doprovázená lehkým srdcem a humorem je velmi neškodná. Skoro každá závist, která nevede ke krádeži nebo vraždě, je v pořádku. Pozitivní závist odrážející potěšení z okrajových výsledků lidského pachtění je asi tak příjemná jako hořkomléčná čokoláda. Člověk si chut na ni musí pěstovat.

Pokud jde o mě, já závidím chlapíkovi, který chodíval do hospody Buffalo v Seattlu. Motal se kolem kulečnickových stolu a nabízel, že si s vámi zahráje levou rukou. A místo tága bude hrát s polní lopatkou č. 5. A kdybyste mu dali náskok tří koulí, klidně by hrál ne násadou, ale železnou částí lopatky, kterou si omotal izolací, aby nepoškrábal koule. A pokud byl člověk chytří a nebyl zrovna kdovíjaký hráč kulečnicku, tak šel radši od toho. A maximálně souhlasil, že se podívá, jak ten chlápek nítí sebevědomí nějakému jinému evokovi. Ale jestli jste se chtěli přiučit něčemu, co na gymnplu nevysvětlují, a nevadilo vám, že během chvílky přijdete o dvacet dolarů, tak nebylo marné do toho s ním jít, s tou lopatkou a se vším. Já to všechno znám – z první ruky.

Teda on byl vynikající, ale ještě to nic nebylo proti jeho ženě.

Ta hrála se smetákem nebo mopem – mohli jste si vybrat – a žádný handicap nežádala.

Vytřídila všechna esa kulečnickových lokálů ve městě. Pak kulečnicku nechala a začala rodit děti. Říká se, že si rozdala se svým gynekologem o účet tří kola s osmi

koulerni – buď zaplatí dvojnásobek, nebo se to smaže. Vyhrála. Moje žena jí zavížděla.

Moje žena také závidí Leně Horneové, vysoké černošce, nádherné sexy zpěvačce, která se už tak dlouho pohybuje na amerických pódiích. Moje žena je roztlomilá malá Asiatka a je expert na divčí skautské písničky. Je úplně v pořádku, že Leně Horneové závidí. Za takovouto závist člověk do pekla nepříjde.

Ve svých pětapadesáti si začínám uvědomovat, že někteří věci už nikdy nebudu mít, něco už nikdy nebudu dělat, něčím se už nikdy nestanu. Z nedostatku příležitostí, výbavy, inklinace, talentu či něčeho jiného. V mém případě prostě nepříchází v úvahu mistrovské utkání v kulečnicku s lopatkou, smetákem nebo mopem. A tak mi nezbyvá, než se tajně utěšovat pozitivní závisť. Jedinou nadějí mi zůstává reinkarnace. Na reinkarnaci sáším všechno.

Ve svém příštím životě si budu schopen zapamatovat nádhernou poezii a dokážu ji procítěně a kvalitně přednášet. Budu umět vázat všechny možné uzle a nikdy to do příště nezapomenu. A až se tu příště objevím, budu mít mozek, který dokáže plynně zvládnout nějaký cizí jazyk.

Budu umět hrát na malý akordeon, stepovat, zpívat velmi hlubokým basem, předvádět kouzla a triky a hrát „A čas plyne“ na pozoun tak nádherně, že všichni milenci, kteří se rozešli, se zase dají dohromady, jakmile to uslyší.

A konečně si budu pamatovat, co při pokeru co přebíjí.

Všimněte si, že vůbec nežádám, abych byl krásný, moudrý nebo multimilionář. Taková břemena bych neunesl. Většinou to jsou jenom drobnosti – dnes je závidím a příště bych je rád měl nebo uměl. Příkladem je umět mistrovsky kulečnick s lopatkou.

Nebo možná s čínskou jídelní tyčinkou.
To by teprve bylo něco.

V ČLÁNKU v *New York Times* psali, kolik stojí základní nářadí pro domácnost. Tvrdili, že nevyhodnějším nákupem je sada obsahující kladivo, patery kleště, dvě vět šroubováků, dvanáct kombinovaných klíčů, čtrnáct francouzáků, nastavitelný francouzák, čtyřicet hmoždinek, sedm klíčů na utahování maticek, deseti-stopové pásmo, univerzální nůž, kleště na drát a skládací pilu. Všechno to je v hliníkové krabici –\$149,95 plus dan.

Kdysi bych si býval objednal sady dvě.

Kdysi jsem si myslel, že nářadí dělá člověka. Kdysi jsem si myslel, že když už nemůžu vlastnit železářství, tak bych alespoň vedle železářství chtěl bydlet. Sen každého kutila. Na druhou stranu, kdybych měl všechny správné nástroje a všechny správné součástky, zřejmě by mě povinnost vždy *použít* ten správný nástroj a *uplatnit* tu správnou součástku dost svazovala. Rozhodně by se z běžných domácích oprav vytratil tvůrčí duch.

Já vlastně už někde v garáži mám spoustu těch úplně správných nástrojů a šuplíky mám plně správných součástek. Zato nemám čas desetkrát courat do garáže a přehrabovat se v krabicích a šuplících. Začínám si uvědomovat, že všechno to nářadí a součástky jsou takové talismany – amulety na uklidňování domácích bůžků. A v garáži je taky tma a zima.

Opravné tajemství zdatného domácího opraváře je velmi jednoduché: V okamžiku potřeby použij, co je právě po ruce.

Dám vám příklad. Aspoň k polovině běžných domácích oprav je potřeba šroubovák. Není přece nutné vyrazit hned do garáže a deset minut hledat tu sadu dvacetí

ladících šroubováků s třemi různými magnetickými konci, která přišla na šedesát dolarů. Spousta šroubováků je na dosah. Nehy. Desetik, pěťák nebo čtvťák. Ale všeúčelovou kombinaci nože na máslo a plničku na nehy nepřekoná nic. Kuchyň je vlastně plná nožů, z nichž jsou báječné šroubováky. Tak co takhle jednomu z nich urazit špičku? Jednoduché – a máte dokonaly šroubovák.

Když je nuž k neporičbě, většinou báječné fungují lžice. Dokonce i vidličkou se dá otevřít konzerva, i když jinak by se vidličky měly spíš nechat na míchání barev. Ide o to, že po ruce máte všechny šroubováky, jaké kdy můžete potřebovat. Přímo v kuchyni.

Potřebujete lehkou pilu? Na to jsou kuchyňské nože s pilkou.

A kleště – stačí prsty. Nebo prsty a utěrka omotaná kolem vršku něčeho, co nechce povolit, ani když jste do kraji bušili rukojetí nože na maso. Při menších záležitostech kleště nahradí pinzeta nebo kolíček na prádlo. Ale nejlepší kleště máte v puse – zuby, samozřejmě zuby. Ale nenechte se nachytat dětmi.

A když už jsem se dostal k částem těla, promluvrme si o masivnějších nástrojích – to jsou kolena, lokty, pěstiči a nohy. Spousta věcí se dá spravit kopáním, boucháním, třesením a házením.

K řezání a otvírání věcí pochopitelně slouží všechny nože v kuchyni, a také žiletky a manikúra v koupelně, což je zárověň moc dobré místo, kde se takové věci mají používat, protože jsou tam také náplastí, které pokud používáte ostré nástroje, budete dříve nebo později potřebovat.

Skelný papír? Plniček na nehy na jemnější práce, struhadlo na projekty drsnějšího ražení. Struhadlo na muškátový oříšek na práce dokončovací.

Izolací páska. Izoláčka nesmí chybět. Žádná domácínost, kancelář, manželství ani život se bez ní neobejdou. Izoláčky není nikdy dost. Věděl jste, že podle NASA se na ni nesmí zapomenout při žádném kosmickém letu? Čestné slovo.

Základní věci je také tužka a blok – takže pak můžete napsat vzkaz opraváři, který přijde, když jste to s opravou čehosi přehnali.

Pro různé drobnosti nechodte do železářství. Jděte do bazaru, který v garáži pořádají nějací důchodci před stěhováním na Floridu. Kupte tam šuplík nacpaný věcmi, který mají někde v kuchyni. V něm se třicet let hromadily všechny možné drobnosti. Skoro všechno, co můžete při opravách v domácnosti potřebovat, v něm najdete.

My vlastně doma, v soukromém a tajném životě, většinou všechno nějak zvládneme. Tak kočujeme svůj život skoro pořád. Je třeba se s tím smířit. Dokonce z toho mít příjemný pocit. A zdokonalovat se v tom. Je to otázka přístupu, jak to shrnuje devět pravídel z Fulghumova Průvodce kutíla po domácnosti:

1. Snažte se pracovat o samotě. Publikum většinou moc nepomůže.
2. I když vám maminka zřejmě říká pravy opak, při domácích opravách pomáhají jak modlitby, tak kleni – ale pouze pokud pracujete sami.
3. Pokud to jen trochu jde, pracujte v kuchyni – je tam spousta užitečného nářadí, je tam teplo a sucho a máte to blízko do ledničky.
4. Pokud jde o závalu v elektronce, běžte si koupit nový přístroj, nebo se poraďte s dvanáctiletým dítětem.
5. Držte se seelského rozumu. Zapojte porouchanou věc do zdi, vyměňte baterie, zárovku nebo pojistku, podívejte se, jestli nádrž není prázdná, zkuste zmáčk-nout knoflík na zapínání nebo to prostě přetřete štětcem.
6. Vždycky počítejte se zázrakem. Když rozebráte budík a ten vám při tom spadne na zem a najednou začne jít, tak jste ho spravili.
7. Když něco vypadá, že to visí rovně, tak to visí rovně.
8. Pokud napoprvé neuspějete, je třeba přehodnotit, co je to úspěch.
9. A především – jestli jste udělali nějakou blbost, která funguje, pak to není blbost.